

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Národný projekt
**PODPORA ZAMESTNÁVANIA OBČANOV
SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM - 3**

Operačný program:	Ľudské zdroje
Žiadateľ:	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Výška NFP:	49 499 380,25 EUR

Miesto realizácie projektu

Štát:	Slovenská republika
Región:	Západné Slovensko / Stredné Slovensko / Východné Slovensko
Vyšší územný celok:	Trnavský kraj, Trenčiansky kraj, Nitriansky kraj, Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Prešovský kraj, Košický kraj

Popis projektu

Národný projekt je zameraný na podporu zamestnanosti, zamestnateľnosti a znižovanie nezamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím (ďalej „občania so ZP“) formou poskytovania príspevkov.

Príspevky budú poskytované podľa zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o službách zamestnanosti“).

Občania so ZP tvoria špecifickú skupinu znevýhodnených občanov, ktorí sú často odkázaní na pomoc a podporu okolia. Znevýhodnenie vyplývajúce zo zdravotného postihnutia obmedzuje prístup takéhoto občana k rôznym pracovným príležitostiam, čo má dopad na ich ťažšie uplatnenie sa na trhu práce. Práve táto skutočnosť je jedným z dôvodov, prečo prichádza k podpore občanov so ZP a zamestnávateľov formou poskytovania príspevkov, ktoré umožňujú vytvoriť podmienky pre uplatnenie tejto cieľovej skupiny.

Podpora občanov so ZP sa v rámci národného projektu bude realizovať prostredníctvom nástrojov aktívnej politiky trhu práce, ktoré sú zamerané na:

- udržanie občana so ZP v zamestnaní;
- podporu zamestnávania občanov so ZP využitím pomoci pracovného asistenta;
- podporu udržania občanov so ZP v chránených dielňach (ďalej „CHD“) a na chránených pracoviskách (ďalej „CHP“) príspevkom na úhradu prevádzkových nákladov CHD alebo CHP a na úhradu nákladov na dopravu do zamestnania.

Projekt bude realizovať Ústredie PSVR (ďalej „ústredie“) a 43 úradov v rámci západného, stredného a východného Slovenska.

Popis východiskovej situácie

Súčasný systém sociálneho zabezpečenia čiastočne pokrýva náklady na uspokojenie základných existenčných potrieb občanov so ZP. Skutočné riešenie spoločenskej integrácie tejto skupiny ľudí, sa viaže na systémovú podporu a pomoc podmienenú prijatím konkrétnych krokov a opatrení v rámci širokého spektra vzájomne sa ovplyvňujúcich politicko-ekonomických, sociálnych a kultúrnych faktorov reprezentovaných konkrétnymi subjektmi a organizáciami, v pozornosti i v kompetencii ktorých je takéto riešenia uskutočniť.

S prihliadnutím na skúsenosti európskeho i nášho trhu práce, ktoré poukazujú na fakt, že čím dlhšie je zdravotne postihnutý človek mimo práce, tým viac sa znižuje šanca jeho reintegrácie, úrady PSVR poskytovaním širokej palety služieb sledujú cieľ podporiť ich zamestnateľnosť a úspešné umiestnenie a udržanie sa na pracovnom mieste.

Zákon o službách zamestnanosti definuje občana so ZP ako znevýhodneného občana, ktorý vyžaduje zvýšenú starostlivosť pri jeho umiestnení na trhu práce. V zmysle § 9 ods. 1 tohto zákona občanom so ZP je ten občan, ktorý je uznaný za invalidného v zmysle § 71 ods. 1) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Príspevky pre občanov so ZP, sa teda týkajú len občanov, ktorí spĺňajú uvedenú podmienku.

Občania so ZP tvoria špecifickú skupinu obyvateľstva, ktorá potrebuje špecifickú pomoc pre zabezpečenie plnej účasti na živote spoločnosti. Znevýhodnenie vyplývajúce zo zdravotného postihnutia, zabraňuje človeku prístup k celému radu príležitostí alebo služieb prístupných pre ostatných spoluobčanov. Znevýhodnenie vedie k strate alebo obmedzeniu možnosti rovnocenne s inými sa zúčastňovať života v spoločnosti. Zdravotný stav týchto občanov im nedovoľuje plne sa realizovať, či už v osobnom alebo pracovnom uplatnení, a každodenne im kladie do cesty prekážky, ktoré musia prekonávať. Je preto prirodzené, že štát sa snaží vytvoriť podmienky na čo najplnšie začlenenie sa do spoločenského a pracovného prostredia aj pre túto skupinu občanov.

K 31. 3. 2018 bolo v evidencii uchádzačov o zamestnanie (ďalej „UoZ“) v rámci SR bez BSK 6 369 občanov so ZP. Podiel občanov so ZP na celkovom počte UoZ v rámci SR bez BSK predstavoval 3,60 %. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi je badateľný trend mierneho poklesu počtu osôb v tejto skupine UoZ v absolútnom vyjadrení, aj keď v percentuálnom vyjadrení, naopak, podiel UoZ so ZP na celkovom počte UoZ mierne stúpol, čo je dôsledkom masívneho odtoku UoZ evidovaných na úradoch PSVR v ostatných rokoch.

V rámci SR bez BSK k 31. 12. 2017 vykonávalo svoju činnosť 1 555 chránených dielní, v ktorých bolo zamestnaných 5 737 občanov so ZP. Chránených pracovísk, na ktorých pracovali občania so ZP bolo 4 167.

Národný projekt Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím - 3 nadviaže na národný projekt Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím - 2 (NP Podpora ZP-2), ktorý sa realizuje v období od 01/2017 do 12/2021.

Spôsob realizácie aktivít projektu

Hlavnou aktivitou projektu bude Podpora zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím vrátane podporovaného zamestnávania.

Hlavnú aktivitu projektu budú zabezpečovať úrady v zmysle zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa zákona o službách zamestnanosti.

Cieľová skupina (OP ĽZ, špecifický cieľ 3.1.1):

- zamestnanec;
- samostatne zárobkovo činná osoba;
- zamestnávateľ.

Oprávnenými užívateľmi sú:

- zamestnávateľ podľa § 3 zákona o službách zamestnanosti v platnom znení;
- samostatne zárobkovo činná osoba podľa § 5 zákona o službách zamestnanosti v platnom znení.

Príspevky poskytované zamestnávateľom majú fakultatívny alebo obligatórny charakter.

Fakultatívne príspevky na nástroj AOTP podľa §56a zákona o službách zamestnanosti, na ktorého poskytnutie **nie je právny nárok**.

Príspevok na nástroj AOTP realizovaný podľa §§56a zákona o službách zamestnanosti má fakultatívny charakter a po splnení podmienok stanovených zákonom o službách zamestnanosti **môže úrad poskytnúť príspevok.**

V zmysle § 16 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti na riešenie zásadných otázok zamestnanosti a na posudzovanie žiadostí právnických osôb alebo fyzických osôb o poskytnutie príspevkov podľa tohto zákona, na ktoré nie je právny nárok, zriaďuje úrad vo svojom územnom obvode výbor pre otázky zamestnanosti (ďalej „výbor“).

Z uvedeného vyplýva, že v prípade príspevkov, na ktoré nie je právny nárok, bude posúdenie ich poskytnutia vždy predmetom posúdenia výboru.

Príspevok na udržanie občana so ZP v zamestnaní podľa §56a zákona o službách zamestnanosti

Príspevok sa poskytuje na udržanie občana so ZP v zamestnaní zamestnávateľovi, ktorý zamestnáva viac ako 25% občanov so ZP z priemerného evidenčného počtu svojich zamestnancov. V prípade §56a úrad môže poskytnúť príspevok na udržanie občana so ZP v zamestnaní zamestnávateľovi, ak o príspevok písomne požiada.

Príspevok sa poskytuje na základe písomnej dohody o poskytnutí príspevku uzatvorenej medzi úradom a zamestnávateľom. Súčasťou žiadosti o poskytnutie príspevku sú údaje o celkovom priemernom evidenčnom počte zamestnancov a o priemernom evidenčnom počte zamestnancov, ktorí sú občanmi so ZP, štvrtročne kumulatívne od začiatku roka.

Príspevok sa poskytuje zamestnávateľovi na úhradu preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených zamestnávateľom mesačne zo mzdy zamestnanca, najviac vo výške preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených zamestnávateľom vypočítaných zo 60% priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje.

Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode má zamestnávateľ sídlo alebo trvalý pobyt, ak je zamestnávateľ fyzickou osobou.

Príspevok sa poskytuje štvrtročne na základe dokladov preukazujúcich úhradu preddavku na poistné, poistného a povinných príspevkov, ktoré je zamestnávateľ povinný predložiť úradu najneskôr do 30 kalendárnych dní po uplynutí príslušného štvrtroka.

Obligatórne príspevky na nástroje AOTP podľa §§59 a 60 zákona o službách zamestnanosti, na ktorých poskytnutie je právny nárok.

Príspevky na nástroje AOTP realizované podľa §§59 a 60 zákona o službách zamestnanosti majú obligatórny charakter a po splnení podmienok stanovených zákonom o službách zamestnanosti **je na poskytnutie príspevku právny nárok.** Tieto príspevky neposudzuje výbor.

Príspevok na činnosť pracovného asistenta podľa §59 zákona o službách zamestnanosti

Príspevok sa poskytuje na činnosť pracovného asistenta zamestnávateľovi, ktorý zamestnáva občana so ZP, alebo samostatne zárobkovo činnú osobu, ktorá je občanom so ZP.

Pracovný asistent je:

- a) zamestnanec, ktorý poskytuje pomoc zamestnancovi alebo zamestnancom, ktorí sú občanmi so ZP, pri vykonávaní zamestnania a osobných potrieb počas pracovného času,

- b) fyzická osoba, ktorá poskytuje pomoc samostatne zárobkovo činnnej osobe, ktorá je občanom so ZP, pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti a pri vykonávaní jej osobných potrieb počas prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti.

Príspevok sa poskytuje mesačne najmenej vo výške 41% a najviac vo výške 70% celkovej ceny práce podľa § 49 ods. 4 vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa uzatvára dohoda, na činnosť jedného pracovného asistenta počas trvania

- a) pracovného pomeru zamestnanca, ktorý je občanom so ZP alebo zamestnancov, ktorí sú občanmi so ZP, ktorí sú v priamej starostlivosti pracovného asistenta,
b) prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti osobou, ktorá je občanom so ZP.

Príspevok sa poskytuje na základe písomnej dohody o poskytnutí príspevku uzatvorenej medzi úradom a zamestnávateľom, ktorý zamestnáva občana so ZP, alebo medzi úradom a samostatne zárobkovo činnou osobou, ktorá je občanom so ZP. Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode občan so ZP vykonáva prácu alebo prevádzkuje, alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť.

Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov podľa §60 zákona o službách zamestnanosti

Príspevok sa poskytuje právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ak o tento príspevok písomne požiada.

Zákon priamo špecifikuje prevádzkové náklady, ktoré sú oprávnené.

Ročná výška príspevku, ktorý poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode je zriadená CHD alebo CHP, je najviac:

- a) 2,5-násobok celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje, na jedného občana so ZP vykonávajúceho prácu v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času,
b) 5-násobok celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje, na jedného občana so ZP, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyšší ako 70%, vykonávajúceho prácu v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času.

Úrad poskytuje príspevok na základe písomnej dohody o poskytnutí príspevku uzatvorenej medzi úradom a zamestnávateľom alebo medzi úradom a samostatne zárobkovo činnou osobou.

Úrad poskytuje príspevok za kalendárny štvrtrok vo výške preukázanej na základe dokladov o úhrade vynaložených nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok, najviac vo výške 25% z ustanovených súm. Doklady sú zamestnávateľ alebo samostatne zárobkovo činná osoba povinní predložiť úradu najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom štvrtroku, za ktorý sa príspevok poskytuje.

Úrad poskytne príspevok do 60 kalendárnych dní odo dňa predloženia dokladov.

Pri všetkých troch typoch príspevkov, ktoré sú poskytované zamestnávateľom, ktorí sú podnikmi a príspevok sa poskytuje na vykonávanie hospodárskej činnosti, sú tieto príspevky buď minimálnou pomocou (de minimis), alebo štátnou pomocou. V takom prípade sa na ich poskytovanie vzťahujú pravidlá podľa zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci), a to, že príjemcom je ten, kto vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na právnu formu a spôsob financovania a v koho prospech bol vykonaný právny úkon, ktorý ho oprávňuje na získanie pomoci.

Hospodárskou činnosťou sa rozumie každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru alebo služieb alebo v ponuke tovaru a služieb na trhu.

V takých prípadoch sa predmetné príspevky poskytujú podľa jednej z nasledujúcich schém pomoci:

- Schéma štátnej pomoci na podporu vzdelávania a pomoci na prijímanie do zamestnania a zamestnávania znevýhodnených zamestnancov so zdravotným postihnutím „SA.40975 (2015/X)“;
- Schéma pomoci de minimis na podporu zamestnanosti „Schéma DM - 16/2014“;
- Schéma pomoci de minimis na podporu zamestnanosti v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby „Schéma DM – 7/2015“.

Riadenie projektu

Riadenie národného projektu zabezpečuje ústredie vo vzťahu k riadiacemu orgánu a v spolupráci s úradmi PSVR v rámci SR bez BSK. Poskytovanie príspevkov realizujú úrady.

Ústredie zabezpečuje najmä tieto činnosti v rámci realizácie národného projektu:

- riadenie projektu tak, aby bolo v súlade so zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na realizáciu národného projektu medzi riadiacim orgánom a ústredím, ako aj v súlade so zákonom o službách zamestnanosti a príslušnými právnymi predpismi SR a EÚ,
- metodické usmerňovanie úradov,
- spracovanie žiadostí o platbu,
- finančné riadenie národného projektu,
- verejné obstarávanie, nákup tovaru a služieb od vybraných dodávateľov,
- publicitu a informovanosť o národnom projekte v súlade s Manuálom pre informovanie a komunikáciu pre prijímateľov v rámci EŠIF (2014-2020) OP LZ.

Úrady zabezpečujú najmä realizáciu nástrojov AOTP:

- prijímanie a kontrolu žiadostí o poskytnutie príspevku, od právnických osôb, fyzických osôb, zamestnávateľov,
- vypracovávanie a uzatváranie dohôd o poskytnutí príspevku, uzatváraných medzi úradom a žiadateľom o príspevok,
- predkladanie žiadostí o príspevky, na ktoré nie je právny nárok na rokovanie výborov pre otázky zamestnanosti úradov,
- vykonávanie kontroly v rozsahu pôsobnosti vymedzenej osobitnými právnymi predpismi,
- vyplácanie príspevkov vo svojej územnej pôsobnosti,
- zabezpečovanie zberu údajov o účastníkoch projektu (vyplňanie Karty účastníka) v súlade s Nariadením EP a Rady (EÚ) č. 1304/2013,
- priebežné sledovanie pokroku národného projektu, zabezpečenie správneho evidovania ukazovateľov národného projektu, spracovanie podkladov k doplňujúcim monitorovacím údajom k žiadosti o platbu, spracovanie podkladov k monitorovacím správam a iné,
- publicitu a informovanosť o národnom projekte v súlade s Manuálom pre informovanie a komunikáciu pre prijímateľov v rámci EŠIF (2014-2020) OP LZ.

Situácia po realizácii projektu a udržateľnosť projektu

Realizácia projektu podporí zlepšenie predpokladov integrovať občanov so ZP do pracovného procesu. Projekt prispeje k nadobudnutiu, rozvoju a udržaniu pracovných návykov občanov so ZP a prispeje k zníženiu rizika chudoby tejto cieľovej skupiny.

V rámci realizácie projektu sú uplatňované nástroje aktívnej politiky trhu práce podľa zákona o službách zamestnanosti na podporu zamestnávania občanov so ZP, ktoré svojim zameraním prispievajú k:

- zvýšeniu záujmu zamestnávateľov, verejného sektora a mimovládnych organizácií o spoluprácu s úradmi pri zamestnávaní občanov so ZP;
- podpore udržania občanov so ZP v zamestnaní alebo na pracovných miestach zriadených v CHD alebo CHP;
- podpore vykonávania alebo prevádzkovania a udržania SZČ občanov so ZP.

Uvedená kategória občanov je stále ťažko umiestniteľná na trhu práce a vyžaduje si osobitnú pozornosť a systematický prístup, preto je dôležité, aby sa pre občanov so ZP vytvorili všetky pozitívne predpoklady pre ich sebauplatnenie. Je potrebné poskytovať občanom so ZP dostatočný priestor pre ich pracovné uplatnenie vytváraním vhodných podmienok a zabezpečiť im tak sociálne istoty a možnosť na primeraný spôsob života v súlade s ústavou zaručenými právami.

Cieľová skupina

- zamestnanec
- samostatne zárobkovo činná osoba
- zamestnávateľ

Harmonogram realizácie aktivít

Celková dĺžka realizácie aktivít projektu
(v mesiacoch):

29

Hlavné aktivity projektu	Typ aktivity	Začiatok realizácie aktivity	Koniec realizácie aktivity
Podpora zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím vrátane podporovaného zamestnávania	Programy na podporu zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím vrátane podporovaného zamestnania	01.01.2018	31.05.2020
Podporné aktivity		01.01.2018	31.05.2020